

TRIAS

DROMEN KRIJGEN KANSEN

CHALLENGES

SOLUTIONS

Active in

15

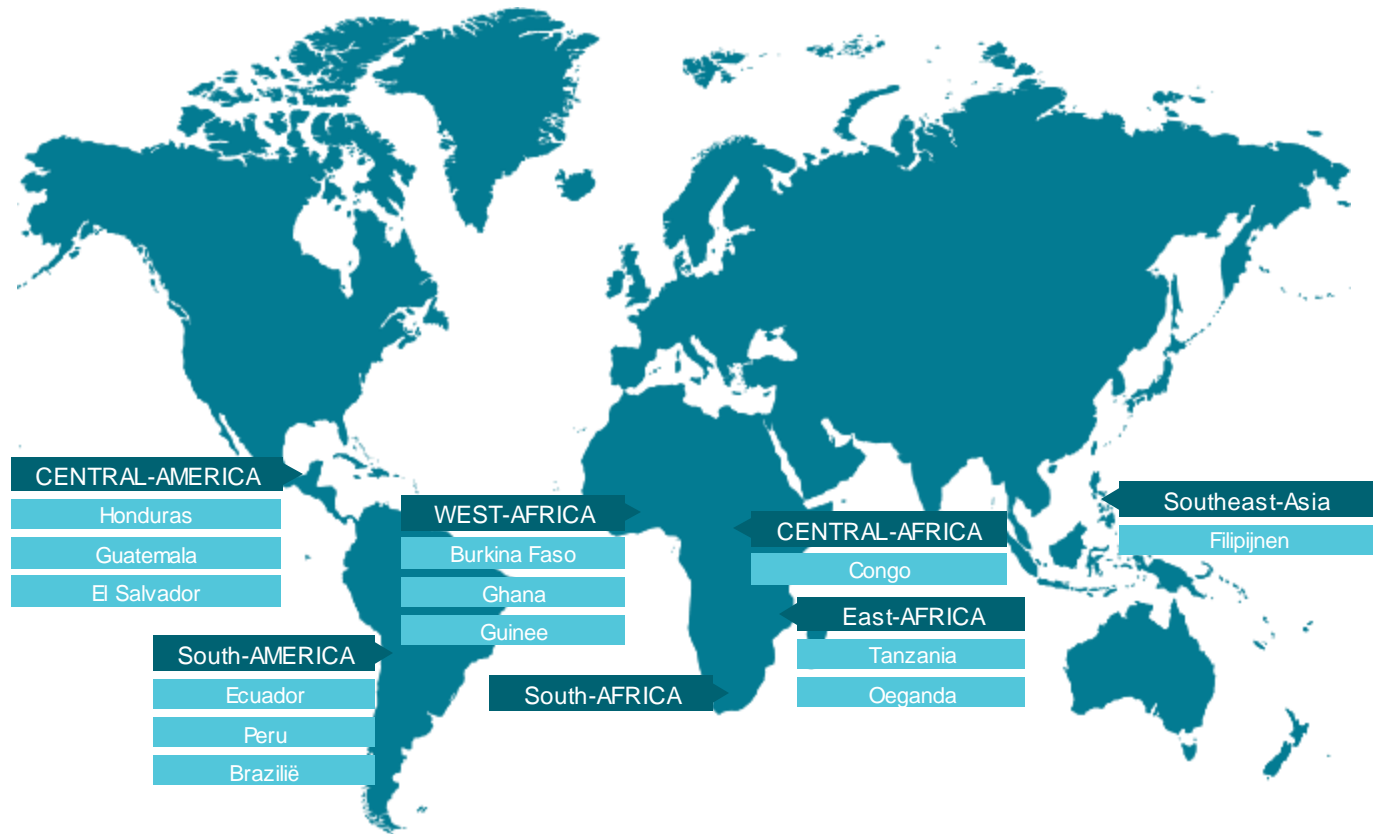
countries

10

Overseas offices

129

collaborators

PARTNER MOVEMENTS

Trias

26.000

Rural youth

92.000

Rural women

70.000

Rural communities

12.000

family farmers

25.000

women entrepreneurs

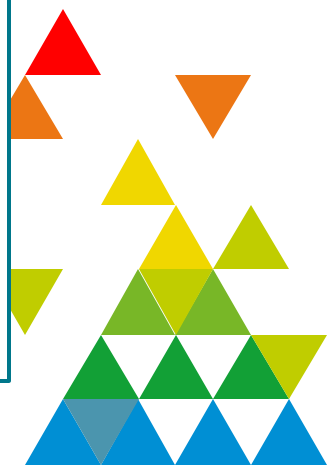
30.000

active senior entrepreneurs

85.000

entrepreneurs

Cooperation/co-creation between different actors from different sectors uit, Ecuador & Peru to achieve common goals

History: evolution of classical donor ->multistakeholder co-creation

1. Since 2008: Year of Potato, Interest Belgapom financial support of potato farmers CONPAPA (Trias supported, organizational strengthening)
2. From 2012: storage, increase production, classification, wash and packaging, market access of potatoes for Conpapa in Ecuador → Belgapom, Boerenbond, VTI/VLTI and Rotary
3. Sinds 2017: Coalición Chuño in Peru with Coopagros on freeze drying of potatoes: + ILVO + Up-scaling Ecuador potato chain
4. Involvement of Local actors:
  - Ministry of Agriculture (Ecuador) (governmental support investments)
  - Centro Internacional de la Papa (Peru)
5. World Potato Congress Cusco: International profiling (VITO remote sensing)

Federation of potato processing industry

- *Added value/interest (profit) private sector;*
- *Barriers or conflicts of interest;*
- *Types of expertise from classic development actors are interesting*

- *Private sector (profit or non profit) seeks sustainability*
- *3 dimensions of sustainability: PPP*
  - *Profit vs financial sustainability;*
  - *Planet*
  - *People*

BELGAPOM private sector

COOPAGROS

Freeze dried potatoes (chuño, tunta) INCA tradition

BOERENBOND
trouw aan land- en tuinbouw

COOPAGROS

Seed Potatoes, pest control, production increase

Step 3: Time for growth

Step 2: Strong organisation

Step 1: We organize family farmers in Kishuara

COOPAGROS

Freeze dried potatoes chuño

ILVO: Who are we? Our role?

“Food Pilot “: What support?

Non profit with sustainability goals on PPP

Planet: research for sustainable chuno production

People: CSR, part of DNA of mission

Profit vs Economic Sustainability

Nathalie Bernaert - ILVO

Tunta/Chuno production process

- **Washing**
- **Freezing (3 to 6 h, -15 °C)**
slow process=> bigger crystals (better drying)
- **In streaming water (15 days) – 8 to 12 °C**
  - Goals: lower tear of glycoalkaloid inhoud verlagen => reduction bitter taste
    - dehydrotomatidine, tomatidine,
    - demissidine & solanidine
- **Freezing (tot -15 °C)**
- **Peeling**
- **Drying – 15 to 25 days (30-40%RH)**
  - Day: 20 a 30 °C
  - Night -10 °C
  - Fast drying process
    - Broken celstructure
    - lower RH & sunlight

Financial support of this co-creation process

Stimulating cooperation between different actors

Giving visibility towards society

Long Term Commitments

Benoit ontwerpt vrieskamer in Peru

SINT-BAAFS-VIJVE Benoit Vandekerckhove (17) uit de Vijvedreef loopt school aan het VTI van Torhout. Samen met zijn zes klasgenoten van het zesde jaar Industriële Wetenschappen en twee studenten van het VLTI Torhout ontwerpt hij een vrieskamer voor Peruviaanse aardappeltelers. Op 18 april vertrekt hij naar de Andes om de bouw te volgen.

Het bezoek aan de boeren zal maar de helft van de trip innemen, daarnaast bezoeken de leerlingen ook Machu Pichu en een caviakwekerij. (Foto NVR)

is uit een boerenfamilie. Voelt met de bewerking van akke heeft hij wel, thuis helpt hij graag een handje bij zijn ouders Rudy en Ria.

KLIMAATVERANDERING

De boerenorganisatie Trias verbindt wereldwijd boeren met elkaar. Door Trias werken meer dan 200 boeren met elkaar samen in de Andes. "Trias zocht een partner om een oplossing uit te werken voor hun problemen door de klimaatverandering. Wij gingen in op hun verzoek. Op dinsdag 18 april vliegen we met onze groep van acht leerlingen en vier leerkrachten naar Peru. Daar gaan we meelevens en meewerken met de plaatselijke boeren. Het wordt een echte inleefreis", weet Benoit.

"Aardappeltelers helpen"

GEERT DE ROO NAAR AARDAPPELCONGRES EN TRIAS-PROJECTEN IN LATIJNS-AMERIKA

TORHOUT Geert De Roo, die op zijn boerderij Verloren Kost in de Steenveldstraat onder meer aan aardappeltelt doet, trekt in mei met een delegatie van Belgapom en Trias naar het World Potato Congress in de Peruviaanse stad Cusco. Hij wil in de brede regio vooral de projecten in de Andes bezoeken die Rotary Club Torhout-Houtland en het Torhoutse VTI er de voorbije jaren samen met Belgapom en Trias hebben opgezet.

DOOR JOHAN SABBE

Geert (58) is lid van Rotary Club en onderhoudt zowel met Belgapom als met Trias nauwe banden. Belgapom is de erkende beroepsvereniging voor de Belgische aardappellandbouw en -verwerking en Trias is een ngo die als grote ontwikkelingsorganisatie historische banden heeft met de Boerenbond en Unizo. De drijvende kracht van Belgapom is algemeen secretaris Romain Coolx, die straks ook meereist naar Peru.

VTI MAAKT ONTWERPEN

De prille start voor het helpen van aardappeltelers in Latijns-Amerika gaat terug naar 2008, dat door de Unesco als Jaar van de Aardappel werd uitgeroepen. "Er werd gesproken over de voordelen van aardappelen ten aanzien van graan", aldus Geert De Roo. "Aardappelen zijn erg voedzaam en kunnen zelfs op minder goede grond relatief gemakkelijk geteeld worden. Ze hebben ook minder water nodig, wat een voordeel is."

"Enkele jaren later zochten we met Rotary Torhout-Houtland een nieuw internationaal project om te steunen en via Belgapom en Trias kwamen we bij de landbouwcoöperatie Compañia in Ecuador terecht. We stamen contact op met het Torhoutse VTI met de vraag om een was-, sorteer- en verpakkingsmachine voor de aardappeltelers in de Andes te ontwerpen. De leerlingen en leer-

Geert De Roo bij een berg aardappelen op zijn landbouwbedrijf Verloren Kost in de Steenveldstraat. (Foto JS)

geruime tijd prima. Ik ben er zelf geweest om het project te bezoeken. Ook een delegatie van het VTI is toen naar ginder gereisd. Van bij de start vond ik dit voor Rotary een dubbele kans: emerzador steunen en anderzijds kandidaten geven aan de laatstejaarsleerlingen van het VTI om hun technieke kennis te bewijzen. Tot ieders tevredenheid was alles vlot verlopen. Zo vlot dat de eerder genoemde partners in 2016 besloten om een tweede project in

VRIESKAMER BEZOEKEN

De vrieskamer in Peru zou Intus-

hoevel dat interessant zal zijn, maar de aardappeltelers in de Andes ontmoeten en vaststellen dat hun vrieskamer werkt. Het is erg belangrijk dat ze het vriesproces in de hand kunnen houden en niet afhankelijk meer zijn van de weersomstandigheden." Een van de oud-leerlingen van het VTI, Siebe Moeyart uit Gistel, studeert op de campus Brugge van de KU Leuven industriële ingenieurswetenschappen.

"Het doet me enorm plezier dat hij een thesis maakt in het ver-

De leerlingen gaan na de paasvakantie op inleefreis naar Peru.

Leerlingen ontwerpen aardappelvrieskamer voor Peru

TORHOUT/KORTRIJK

Een groep leerlingen van het Torhoutse VTI en VLTI hebben een vrieskamer ontworpen die landbouwers in Peru in staat stelt aardappelen te vriesdrogen.

Acht laatstejaars van het Vrij Technisch Instituut (VTI) en het Vrij Land- en Tuinbouwstituut (VLTI) in Torhout hebben een vrieskamer ontworpen. Daarin kunnen de boeren van de coöperatieve Coopagros in het Peruviaanse district Kishuara hun aardappelen vriesdrogen. De leerlingen hebben hun project maandag voorgesteld op de Interpom Priemeurs, de vakbeurs in Kortrijk Xpo.

hoogte echter niet langer verzekerd. Maar dankzij de vrieskamer kunnen de boeren in het Andesgebied het hele jaar door aardappelen vriesdrogen."

De leerlingen van het VLTI deden onderzoek naar de chuño, de technische kant van de vrieskamer voor hun rekening namen. Halfweg december gaan de plannen naar Peru waar een lokale constructeur de vrieskamer zal bouwen.

Inleefreis naar Peru

Na de paasvakantie gaan de leerlingen samen met vijf begeleiders op inleefreis naar Peru. Ter plaatse zullen de leerlingen de laatste hand helpen leggen aan de vries-

Chairman this year: Romain Cools (Belgapom)

Keynote speakers potato case: Trias, Coopagros & Conpapa

Common exposition stand: Trias, Belgapom, Belgische embassy,
VITO, ILVO, Coopagros & Conpapa

Thanks
REALISING
DREAMS